

Beheerpakkettenboekje ANLb23

Deel Bouwland

Versie: 1.0

Datum: 6-10-2022

Inhoud

Inleiding	3
Op weg naar nog meer kwaliteit en effect	4
Beheerpakketten voor bouwland	7
Wintervoedselakker (15)	8
Vogelakker (16)	10
Kruidenrijke akkerranden (19)	12
Verbrede bufferstrook (46)	14
Legselbeheer op bouwland (42)	15
Bloemenblok (43)	17
Keverbank (44)	19
Kievitstrook (45)	20
Bijlagen	21
Instructie meldingen	22
Protocol gebruik herbiciden open akkerland	23

Inleiding

Op weg naar nog meer kwaliteit en effect

In 2023 start een nieuwe periode van 6 of 7 jaar voor de regelingen van het agrarisch natuurbeheer. Ons streven is hierbij de dingen die goed lopen – dat is het meeste – zo veel mogelijk hetzelfde te houden en tegelijk de gelegenheid aan te grijpen om te verbeteren waar mogelijk of nodig. Dat past bij de ambitie van ons collectief om de kwaliteit en het effect van ons beheer verder te versterken.

Voor bouwland gaat het om de volgende doelstellingen:

- Meer kijken naar wat het landschap nodig heeft. Daarom hebben we het aanbod van onze pakketten uitgebreid en tegelijkertijd de pakketten *Vogelakker* en *Wintervoedselakker* wat preciezer beschreven. Het ideaal om een steeds groter en fijnmaziger netwerk van bloemrijke akkerstroken, wegbermen en oevers te realiseren in de Haarlemmermeer gaat onverminderd door en we leren daarbij van de lessen uit het GreenBASE project.
- Nestbescherming en monitoring van akkervogels opzetten: om het pakket *Legselbeheer op bouwland* in de Haarlemmermeer en *Wintervoedselakker* in Het Gooi te ondersteunen, werken we aan het inzetten van vrijwillige vogelwerkgroepen. We willen in februari 2023 met jullie een bijeenkomst organiseren hoe we hier invulling aan kunnen geven.
- Verdere uitbreiding van kruidenrijke akkerranden, met name langs sloten, omdat hiermee de biodiversiteit en waterkwaliteit zeer sterk verhoogd worden en bovendien door het publiek goed opgemerkt en hoog gewaardeerd.

Voor de uitwerking hiervan hebben we te maken met de wijzigingen in het nieuwe GLB die ook het ANLb raken. Bovendien werken de nieuwe eisen met betrekking tot mest- en gewasbeschermingsvrije randen door in de tarieven. En nog niet alles is duidelijk. We organiseren jaarlijks zittingsdagen om (desgewenst) de opties met eenieder door te spreken.

Om onze doelen te halen voeren we – bovenop de algemene ANLb-pakket- en tariefwijzigingen – nieuwe pakketopties, vergoedingen en toeslagen in. Deze staan in de paragrafen hieronder uitgelegd. Daarna volgen de pakketbeschrijvingen zelf; en als bijlagen zijn opgenomen een instructie voor meldingen en het 'Protocol gebruik herbiciden open akkerland' van BoerenNatuur. De pakketbeschrijvingen hebben steeds dezelfde opbouw:

- **Doel:** uitleg van wat het pakket wil bereiken.
- **Beheereisen:** de voorwaarden waaraan de uitvoer van de werkzaamheden moet voldoen; hierop kan ook met steekproeven gecontroleerd worden door de NVWA.
- **Instructies & aanbevelingen:** aanwijzingen hoe de beheerwerkzaamheden uitgevoerd moeten/kunnen worden.
- **Pakketvarianten & vergoedingen:** een tabel met de varianten waaruit gekozen kan worden en de bijbehorende vergoeding.

Zoals gezegd is ons streven om het meeste te houden zoals het nu in 2022 is. Eventuele wijzigingen bespreken we het liefst samen; die oproep zie je dan ook in veel pakketbeschrijvingen terugkomen.

Tenslotte, bij het uitgeven van de eerste versie van dit pakkettenboekje zijn nog steeds niet alle regels, voorwaarden, tarieven en samenhang daartussen, duidelijk. Die worden door de overheid

bepaald. Dit pakkettenboekje dient dan ook vooral als uitleg en voorlichting, die we continu bijwerken, maar je kunt er geen rechten aan ontleen....

Opties en vergoedingen

- Voor het nieuwe ANLb zijn de tarieven landelijk geïndexeerd.
- Bovendien kunnen tarieven afhangen van regio's, gebaseerd op bodemtype. De gehele provincie Noord-Holland valt (vooralsnog) onder Regio 2: klei/veen.
- De vergoedingen Kruidenrijke akkerranden langs de sloot komen onder invloed van de verplichting van mest- en gewasbeschermingsvrije randen en regelingen in het GLB. Geldstromen lopen niet in alle gevallen helemaal via het collectief waardoor de bedragen via ons lager uitvallen en de overige euro's via het GLB gaan.

GLB: wisselwerking tussen bouwstenen GLMC, ecoregeling en ANLb

De werkwijze van het ANLb is in hoofdlijnen hetzelfde gebleven in het nieuwe GLB. Met het collectief sluit de provincie een contract voor de periode 2023 - 2028. Vervolgens sluit het collectief contracten met de leden. In het contract zijn de pakketten, oppervlaktes en vergoedingen weergegeven. Het contract vormt in feite het raamwerk voor het lidmaatschap van het collectief. Daarbinnen zijn jaarlijkse beheerafspraken mogelijk, mits de totale oppervlakte van beheerafspraken niet meer dan 20% afwijken dan het collectief met de provincie is overeengekomen. Maar de bouwstenen van het GLB, conditionaliteiten, ecoregeling en ANLb raken elkaar op sommige punten wel nauw.

Goede Landbouw- en Milieupraktijk Conditities (GLMC)

De 9 GLMC's vormen basisvoorwaarden van het nieuwe GLB. Je moet hieraan voldoen om deel te kunnen nemen aan de andere GLB-onderdelen ecoregeling en ANLb. Twee van deze basisvoorwaarden beïnvloeden sterk de keuzes die je voor je bedrijf hebt te maken: GLMC₄ en GLMC₈. Hoe dit precies uitpakt kun je met de simulatietool berekenen, maar die komt waarschijnlijk pas in februari 2023 beschikbaar. Het collectief vindt het in ieder geval belangrijk om ervoor te zorgen dat bij die keuzes de waarde die we voor de natuur hebben opgebouwd in afgelopen jaren, zoveel mogelijk behouden blijft. We gaan hierover graag met je in gesprek.

GLMC₄

Deze voorwaarde stelt een bufferstrook verplicht langs normale sloten van 3 meter en langs "KRW-water" van 5 meter breed. Voor deze bufferstrook geldt altijd dat deze niet mogen worden bemest en dat er geen gewasbeschermingsmiddelen mogen worden gebruikt. De bufferstrook kan als volgt beheerd worden:

- Via ANLb met pakket *Kruidenrijke akkerrand* die minimaal even breed is als de verplichte bufferstrook en daar dus mee overlapt. Vanwege het verplichte karakter van de bufferstrook ontvang je voor die eerste 3 meter een stuk lagere vergoeding dan voorheen.

- Via ANLb met pakket *Verbrede bufferstrook*: tegen de verplichte bufferstrook van 3 m aan leg je een kruidenrijke akkerrand van nog eens minimaal 3 m, zodat de totale breedte van de bufferstrook minimaal 6 m wordt.
- Via ecoregeling-activiteit *Bufferstrook met kruiden*: deze strook ligt er minimaal van 1 april tot 1 oktober en levert punten én waarde op voor de ecoregeling.

GLMC8

Deze voorwaarde stelt dat 4% van het bouwland niet-productief ingericht moet worden. Deze voorwaarde treedt pas in 2024 in werking, maar het is verstandig om daar nu al rekening mee te houden. Sloten en de akkerranden/bufferstroken mogen meegerekend worden als niet-productief areaal met de volgende wegingsfactoren:

- ANLb- of ecoregeling-beheerde akkerrand en groene braak (inzaai): 1,5
- Onbeheerde akkerrand, bufferstrook en groene braak (spontane opkomst): 1
- Sloot, smaller dan 10 m: 1
- Sloot, smaller dan 10 m en grenzend aan beheerde rand/natuurvriendelijke oever: 2

Omdat het collectief niet gaat over de GLMC's en ecoregeling, adviseren we je om jezelf in ieder geval goed te informeren via bijvoorbeeld <https://www.toekomstglb.nl> en <https://www.rvo.nl/onderwerpen/glb/het-nieuwe-glb>. Het collectief zal jullie uiteraard ook zo goed mogelijk blijven informeren over de effecten van GLMC's en ecoregeling op het ANLb.

Beheerpakketten voor bouwland

Wintervoedselakker (15)

Doel

Een wintervoedselakker is een perceel of strook waar granen en andere zaaddragende planten (bijvoorbeeld bladrammenas) niet worden geoogst of ondergeploegd, maar tot ver in de winter blijven staan. Ze vormen in de herfst en winter een rijke voedselbron voor vogels en bieden hun ook dekking. Belangrijk is dat er op tijd gezaaid wordt, zodat de planten tot zaad-zetting komen.

Beheereisen & vergoeding

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat gedurende de periode 1 juni tot 1 maart uit een mengsel van granen en akkerkruiden. Het mengsel wordt door het collectief bepaald en besteld. De kosten van het zaaizaad zijn voor rekening van de deelnemer.
- Gedurende de aanwezigheid van het wintervoedsel wordt een rustperiode aangehouden; bewerkingen zijn alleen toegestaan in overleg met het collectief.
- Bemesting is toegestaan.
- Omvang is bij voorkeur 1 – 1,5 ha en maximaal 2,5 ha.
- Een wintervoedselakker mag meerdere jaren op één plek liggen.
- Chemische onkruidbestrijding is enkel mogelijk volgens het ['Protocol gebruik herbiciden open akkerland'](#) van BoerenNatuur.

Instructies & aanbevelingen

- Zaad wordt in overleg met collectief gekozen en besteld (meerdere granen plus akkerkruiden).
- Zorg ervoor dat er op tijd gezaaid wordt, zodat het gewas tot bloei en zaadzetting kan komen. Dus bij start op 1 juni: zaaien in maart-april. Maak eventueel gebruik van een vals zaaibed tegen ongewenst onkruid.
- Overleg met het collectief om de plek van de voedselakker regelmatig te vernieuwen, omdat over de jaren het aantal planten met zaden, zoals granen, snel afneemt en de vergrassing juist toeneemt.
- Een wintervoedselakker kan in de tijd afgewisseld worden met een groenbemester of vanggewas om zo de onkruiddruk te verminderen. Dit betekent wisseling van beheerpakket of tijdelijk stoppen met dit beheerpakket op het specifieke perceel.
- Bij de keuze van de ligging: voor zaad etende vogels is opgaande begroeiing en struikgewas langs de wintervoedselakker van meerwaarde.

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant			Vergoeding	Per
a.	Regio 2 (klei/veen)	Wintervoedselakker van 1 juni tot 1 maart	€ 2.120	ha

Vogelakker (16)

Doel

Het aanleggen van een vogelakker is een meerjarige maatregel die bestaat uit een afwisseling van:

- Stroken met een meerjarig eiwitgewas, bij voorkeur luzerne of anders grasklaver;
- Stroken natuurbraak: ingezaaid met een mengsel van grassen, granen en kruiden.

Vogelakkers zijn bedoeld voor muizen etende roofvogels en uilen, ook broedende veldleeuweriken en overwinterende akkervogels worden door vogelakkers aangetrokken.

De stroken met luzerne of grasklaver worden beperkt gemaaid en kunnen worden benut als groenvoer in de veehouderij. Bij het maaibeheer wordt rekening gehouden met de broedcyclus van de veldleeuwerik. Graan- en braakstroken kunnen fungeren als wintervoedsel voor vogels en worden dus niet geoogst of gemaaid.

Om goed te functioneren moeten vogelakkers meerdere jaren op dezelfde plek liggen, zodat de muizenpopulatie zich kan opbouwen. Maar na een paar jaar moet de vogelakker ook weer vernieuwd of verplaatst worden ten behoeve van de kwaliteit van het gewas en bodem.

Beheereisen

- Minimaal 90% van de beheereenheid bestaat van 1 juni tot 31 december uit de volgende gewassen: granen (niet zijnde maïs of graanstoppel), ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), groene braak, bladrammenas, gras of een combinatie van deze.
- De strook met natuurbraak/graan wordt ingezaaid met een meerjarig mengsel, dat door het collectief wordt besteld.
- Vogelakkers liggen 3-4 jaar op één plek en worden daarna verplaatst.
- In het laatste jaar van de vogelakker kan het perceel in het najaar klaar worden gemaakt voor een nieuwe teelt of vernieuwing van de vogelakker.
- Het aandeel luzerne of grasklaver in de vogelakker bedraagt ongeveer 75% van de oppervlakte, het aandeel natuurbraak 25%.
- Zowel de eiwitgewassen als natuurbraak worden in stroken naast elkaar geteeld. Eventueel kan een deel van de braakstroken hoofdzakelijk uit graan bestaan als wintervoedsel.
- De eiwitgewassen worden jaarlijks minimaal 1 keer en maximaal 4 keer gemaaid en afgevoerd. De maaidata worden afgestemd op de (broedende) vogels, voor veldleeuwerik moet de eerste maaibeurt na 1 juni plaatsvinden en minimaal 45 dagen tussen de maaibeurten aanhouden; overleg dit met het collectief.
- Chemische onkruidbestrijding moet voldoen aan het ['Protocol gebruik herbiciden open akkerland'](#) van BoerenNatuur.
- De oppervlakte mag alleen worden bemest op het gedeelte met eiwitgewassen binnen 2 dagen na een maaibeurt en alleen met rundermest.
- De vogelakker mag niet worden beweide.

Instructies & aanbevelingen

- Ligging van de vogelakker is bij voorkeur in de open ruimte, niet te dicht bij de boerderij of andere bebouwing, om verstoring te voorkomen.

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant			Vergoeding	Per
a.	Regio 2 (klei/veen)	Meerjarige vogelakker	€ 3.725	ha

Kruidenrijke akkerranden (19)

Doel

Kruidenrijke akkerranden zijn ingezaaid met een mengsel van grassen, kruiden en granen. Zij zorgen voor nectar en stuifmeel voor insecten. Insecten zijn in de zomer stapelvoedsel voor akkervogels. Bovendien dragen deze randen bij aan Functionele Agrobiodiversiteit (FAB) en verhogen de bloeiende kruiden en bloemen de waarde van het landschap.

Als de kruidenrijke akkerrand langs een sloot of watergang ligt, heeft de rand vooral ook een bufferfunctie om uitspoeling van meststoffen en gewasbeschermingsmiddelen naar water te voorkomen. Een kruidenrijke akkerrand langs water kan overlappen met de verplichte bufferstrook van GLMC₄ (zie inleiding). De vergoeding is door de verplichting flink lager.

Beheereisen

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 1 september uit een kruidenmengsel dat door het collectief is samengesteld en goedgekeurd.
- Een rand kan langs de rand van een perceel liggen, maar ook dwars over het perceel.
- Eénjarige randen en meerjarige randen blijven minstens tot 1 september staan, tenzij ze in het najaar vernieuwd worden.
- Bij vernieuwing van een meerjarige rand in het najaar wordt er tussen 15 augustus en 15 oktober gezaaid.
- Bij maaiwerkzaamheden wordt het maaisel binnen een maand afgevoerd.
- Chemische onkruidbestrijding moet voldoen aan het '[Protocol gebruik herbiciden open akkerland](#)' van BoerenNatuur. Chemische onkruidbestrijding is verboden als de akkerrand een bufferstrook langs water betreft.
- Bemesting van de beheereenheid is niet toegestaan.
- Beweiding is niet toegestaan.

Instructies & aanbevelingen

- Zaad wordt centraal besteld via het collectief. Bij één-jarige randen zijn dit vooral kruiden met een FAB-karakter. Bij meerjarige randen worden grassen toegevoegd zodat er een strook ontstaat van gras met wat kruiden die zich goed laat maaien en weinig onkruid verspreidt. Het doel is om deze rand meerdere jaren groen te houden; alleen bij veel probleemkruiden is vernieuwing toegestaan.
- Het is wenselijk de rand zo lang mogelijk te laten staan, dit is optimaal voor de insecten (functioneel tegen plaagsoorten!) en vogels.

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant			Vergoeding	Per
a.	Regio 2 (klei/veen)	Kruidenrijke akkerrand	€ 3.940	<u>ha</u>
b.	Regio 2 (klei/veen)	Kruidenrijke akkerrand met bufferoverlap	€ 1.030	<u>ha</u>

Verbrede bufferstrook (46)

Doel

Een verbrede bufferstrook is een akkerrand langs open water. Het is een aanvulling op de verplichte bufferstrook vanuit het 7e NAP. In bufferstroken wordt geen gewas geteeld. Bufferstroken zijn ingezaaid met een mengsel van grassen en kruiden. Bufferstroken worden niet bemest en niet bespoten. Vanwege de geringere bodemverstoring en de grotere bufferwerking boeken brede, meerjarige akkerranden meer resultaat voor de waterkwaliteit dan smalle, eenjarige randen.

Beheereisen

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit gras, ingezaaide kruiden, eiwitgewassen (luzerne, rode klaver), groene braak (spontane vegetatie) of een combinatie van deze.
- Geen gebruik van chemische onkruidbestrijding op minimaal 90% van de oppervlakte.
- Verbrede bufferstroken liggen naast de verplichte bufferstroken langs water.
- Bij maaiwerkzaamheden wordt het maaisel binnen een maand afgevoerd.
- Bemesting van de beheereenheid en chemische gewasbeschermingsmiddelen zijn niet toegestaan.

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant			Vergoeding	Per
a.	Regio 2 (klei/veen)	Verbrede bufferstrook	€ 3.940	ha

Legselbeheer op bouwland (42)

Doel

Dit pakket vergoedt daadwerkelijke bescherming van nesten en kuikens op bouwland. Het gaat om Kievieten en scholeksters maar ook bijvoorbeeld de patrijs en gele kwikstaart. Bij dit pakket wordt actief gezocht naar nesten *als bescherming nodig zou kunnen zijn*. Doordat bekend is waar nesten en kuikens aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden daarop worden afgestemd. Nesten worden beschermd tegen verstering via verplaatsen, nestbeschermers of via uitstellen van zaaien van het gewas.

Contact met het collectief is belangrijk, want gevonden nesten worden digitaal geregistreerd door een medewerker of een vrijwilliger.

Beheereisen

- Als bescherming nodig zou kunnen zijn, wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Bij controle kan hierom gevraagd worden (aantoonbaar betekent registratie, zie onder).
- Gevonden nesten en beschermingsmaatregelen worden geregistreerd via [meldingen](#).
- Variant a: de beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of meerdere malen gecontroleerd op aanwezige legfels en gevonden nesten worden beschermd.
- Variant b-d: gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd (zoals in variant a) en bovendien gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen gedurende de gekozen rustperiode.

Instructies & aanbevelingen

- Vooral op percelen waar de groenbemester niet te vol uit de winter komt, zijn nesten te verwachten.
- De variant met rustperiode heeft vooral zin als er aangrenzend ook gelegenheid is voor kuikens om op te groeien; combineer dit pakket daarom met bijvoorbeeld met [Kruidenrijke akkerranden](#) (19).
- Als agrariër zorg je voor het zoeken en registreren van nesten, vrijwilligers van lokale vogelbeschermingswerkgroepen kunnen hierbij helpen. Neem contact op met het collectief als u steun van vrijwilligers kunt gebruiken.
- Nesten worden alleen gezocht *als deze risico kunnen lopen* bij werkzaamheden. Kies in uw planning eerst percelen die geen of het minste nesten bevatten. Om te zien of er vogels broeden is het vaak voldoende de vogels op afstand te observeren zonder het perceel te betreden.
- Als je zeker weet dat je binnen 3 weken nog geen werkzaamheden gaat uitvoeren op een perceel, zoek dan ook nog niet naar nesten, zodat de vogels met rust gelaten worden. Op percelen die mogelijk binnen drie weken worden bewerkt worden nesten gemarkeerd door één of twee stokjes te plaatsen op ca. 5 meter van het nest.

- Om bij werkzaamheden de nesten te sparen, moeten de nesten tijdelijk verplaatst worden. Vrijwilligers kunnen ook hierbij helpen; neem hiervoor contact op met het collectief.

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant		Vergoeding	Per
a.	Nestbescherming	€ 55	Beschermd nest
b.	Nestbescherming met rustperiode 15 maart –15 mei	€ 140	<u>ha</u>
c.	Nestbescherming met rustperiode 15 maart – 22 mei	€ 210	<u>ha</u>
d.	Nestbescherming met rustperiode 15 maart – 1 juni	€ 280	<u>ha</u>

Bloemenblok (43)

Doel

Bloemenblokken bieden aan vogels en insecten voedsel, veiligheid en een omgeving om zich voort te planten. Vogels, met name de patrijs die van nature veel op akkers leeft, vinden er veilige broedgelegenheid en voedsel voor kuikens. In de eerste twee weken van hun leven eten patrijzenkuikens en jongen van andere boerenlandvogels voornamelijk insecten die op de bloemen afkomen. Dit eiwitrijke voedsel is essentieel voor de groei van de kuikens. Daarnaast is er volop zaad te vinden in de herfst en winter én bladgroen aan het einde van de winter als de zaden op raken. Bovendien biedt de begroeiing dekking tegen predatoren en slechte weersomstandigheden. Ook vele andere vogelsoorten, vlinders, bijen en hommels profiteren van het grote aanbod van bloemen in een bloemenblok.

Beheereisen

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit ingezaaide kruiden en eventueel ook granen (via het collectief).
- Een bloemenblok ligt meerdere jaren op één plek.
- Een bloemenblok is minimaal 0,5 ha groot en 20 m breed.
- Elk jaar wordt de helft van ieder bloemenblok ondergewerkt en opnieuw ingezaaid (zie instructie). Voor 1 juni staat er weer een gewas.
- Chemische onkruidbestrijding moet voldoen aan het ['Protocol gebruik herbiciden open akkerland'](#) van BoerenNatuur.
- Bemesting van het bloemenblok is niet toegestaan
- Het blok wordt ingezaaid met een speciaal samengesteld mengsel. Zaad wordt centraal besteld via het collectief.

Instructies & aanbevelingen

- Overleg met het collectief als je interesse hebt om een bloemenblok aan te leggen.
- Bij aanleg in het voorjaar start de voorbereiding in maart-april met een vals zaaibed, om latere onkruidproblemen te voorkomen. Aanleg in het najaar is ook een optie.
- In het tweede jaar wordt de eerste helft van het bloemenblok ondergewerkt en weer ingezaaid, in het derde jaar de andere helft en in het vierde jaar weer de eerste helft. Hierdoor ontstaat er de nodige variatie in begroeiing. Let op dat er bij het halveren van het bloemenblok geen smalle stroken ontstaan.

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant			Vergoeding	Per
a.	Regio 2 (klei/veen)	Bloemenblok	€ 3.940	<u>ha</u>

Keverbank (44)

Doel

Een keverbank is een verhoogde strook akkerland, begroeid met ruige grassen en kruiden met ernaast een braakstrook van 3 meter. De keverbank ligt ruim een halve meter hoger dan de omliggende grond en is ook drie meter breed. Hierdoor is een keverbank warmer en droger dan het omringende akkerland, waardoor insecten zoals loopkevers zich er thuis voelen. Insecten kunnen er ook prima overwinteren. Keverbanden bieden de patrijs, veldleeuwerik, gele kwikstaart en andere akkervogels in de lente en zomer voedsel, schuilplaatsen en nestgelegenheid. In de herfst en winter vinden ze er dekking.

Keverbanden zijn ook nuttig voor natuurlijke plaagbestrijding. In de lente trekken loopkevers en spinnen vanuit de keverband het naastgelegen gewas in en vreten daar grote aantallen bladluizen, slakken en andere plagen.

Beheereisen

- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 1 juni tot 15 augustus uit ingezaaide, meerjarige kruiden en groene braak.
- Een keverband is minimaal 3 meter breed en de hoogte van de rug is ongeveer 70 cm.
- Een keverband wordt aangelegd midden in het perceel, minstens 6 meter vanaf de rand van het perceel, om het aantrekken van predatoren tegen te gaan.
- De vegetatie op het verhoogde deel is meerjarig.
- In het eerste jaar na het zaaien wordt de keverband één of twee keer gemaaid (op ongeveer 10 cm hoogte) en het maaisel wordt afgevoerd.
- De strook met groene braak van 3 meter parallel aan het opgehoogde deel wordt zoveel mogelijk kaal gehouden door deze strook in het groeiseizoen maximaal 2 keer te cultivatoren/eggen.
- Onkruidbestrijding is alleen pleksgewijs en mechanisch toegestaan.

Instructies & aanbevelingen

- Omdat een keverband op zichzelf een smal element is, wordt deze bij voorkeur gecombineerd met een andere maatregel, zoals een [Bloemenblok \(43\)](#) of een meerjarige [Kruidenrijke akkerrand \(19\)](#).

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant		Vergoeding	Per
a.	Regio 2 (klei/veen) Keverband	€ 3.940	ha

Kievitstrook (45)

Doel

Een kievitstrook is een speciale kruidenrijke akkerrand of -strook die kievitkuikens, maar ook andere akker- en weidevogels dekking en voedsel biedt gedurende het broedseizoen. Het is een strook akkerland op een perceel waar veel kuikens rondlopen en waar de bewerking zo lang uitgesteld wordt, dat er geen gewas (meestal maïs) meer gezaaid wordt. In plaats daarvan wordt een strook met rust gelaten en komt er een spontane vegetatie op. Deze groene braakstroken kunnen ook midden op het perceel liggen.

Beheereisen

- Een kievitstrook bestaat uit een strook van minimaal 6 meter breed.
- Minimaal 90% van de oppervlakte bestaat van 15 maart tot 15 juli uit groene braak.
- De strook wordt tot 15 juli niet bewerkt.
- Dit pakket kan gebruikt worden in combinatie met pakket ['Legselbeheer op bouwland \(42\)'](#); het wordt dan als strook in of rand langs het perceel gelegd.

Instructies & aanbevelingen

- Let bij het toepassen als rand langs de akker op de verplichte bufferstroken.
- De rand bestaat bij begin rustperiode uit zwarte braak. Als er bij aanvang rustperiode begroeiing aanwezig is wordt deze ondergewerkt.
- Na het opgroeien van de kuikens kan de rand worden ingezaaid met een kruiden of graskruiden mengsel, zodat er het volgende jaar een kruidenrijke rand aanwezig is.
- Als er greppels zijn, leg de strook aan weerszijden van de greppel.
- Water in deze greppels brengen is sterk aan te bevelen; overleg met het collectief!

Pakketvarianten & vergoeding

Pakketvariant		Vergoeding	Per
a.	Regio 2 (klei/veen) Kievitstrook	€ 3.940	ha

Bijlagen

Instructie meldingen

Voor sommige pakketten dien je het collectief te melden dat je de beheerwerkzaamheden hebt uitgevoerd. Dat gaat het makkelijkst via de website mijnboerennatuur.nl. Hieronder staat uitgelegd per pakket hoe meldingen werken.

Nesten

- Gevonden nesten en bijbehorende beschermingsmaatregelen worden bij voorkeur direct geregistreerd via de website inlog.weidevogelbescherming.nl/login (Boerenlandmonitor). Neem contact op met het collectief om toegang te krijgen. Vaak kunnen vrijwilligers de registratie voor je doen, maar het blijft wel jouw verantwoordelijkheid.
- Het is ook mogelijk handmatig te registreren via een kaart en lijst op de boerderij ("stalkaart") en deze dan aan het collectief doorgeven.
- Ook als er geen nesten werden gevonden is het belangrijk dat je dat registreert en je de datum noteert waarop is gezocht.

Protocol gebruik herbiciden open akkerland

Het protocol 'Gebruik herbiciden in pakketten Open Akkerland' bestaat uit onderstaande checklist. Uitgangspunt van het protocol is dat de grootst mogelijke zorgvuldigheid toegepast wordt bij volveldse bespuitingen van herbiciden op percelen met akkervogelpakketten om daarmee het gebruik van herbiciden tot het minimum te beperken. Daarbij kan aan het volgende gedacht worden:

- Het gebruik van selectieve herbiciden voor specifieke probleemkruiden;
- Waar mogelijk de bespuiting te beperken tot maximaal 1 x per jaar;
- Het toepassen van 'best-practices' bij het aanleggen en beheren van de maatregelen waardoor bespuitingen daadwerkelijk tot het minimum beperkt kunnen worden. Bij best-practices valt te denken aan de voorbereidende grondbewerkingen, mengsel, zaaitijdstip, maaibeheer etc. Het collectief neemt hier in het voortouw door de best-practices te communiceren naar de deelnemers en met de deelnemers te evalueren;

Het collectief evalueert na 3 jaar de werking van onderstaande checklist.

BEDRIJFSGEGEVENS

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Tel.nr:

Email:

KvK nummer:

1. PERCEELSKEUZE

1	Perceel bestaat uit bouwland	☐ ja	☐ nee
1.1	Perceel kent in jaren voorafgaand normale gewasrotatie en landbouwkundig beheer	☐ ja	☐ nee
1.2	Onkruidbestrijding heeft in voorafgaande jaren op gangbare wijze plaatsgevonden	☐ ja	☐ nee
1.3	Perceel kent normale onkruiddruk	☐ ja	☐ nee
1.4	Op perceel is in de twee jaar voorafgaand geen grond van buitenaf aangevoerd dat afkomstig is van slootkanten of braakliggend terrein	☐ ja	☐ nee

2. ZAADMENGSEL

2	Er is uitsluitend zaad gebruikt dat voorgeschreven en/of geleverd is door het collectief	☐ ja	☐ nee
2.1	De door het collectief voorgeschreven hoeveelheid zaaizaad is gebruikt	☐ ja	☐ nee
2.2	Indien dit om wat voor reden dan ook niet is gebeurt, is het collectief daarvan in kennis gesteld	☐ ja	☐ nee
2.3	Indien er overgezaaid is (verstuiving/vorst) is dit aan het collectief gemeld	☐ ja	☐ nee
2.4	Er is rekening gehouwen met de meest gunstige zaaiomstandigheden (vocht en temperatuur)	☐ ja	☐ nee
2.5	Er is ingezaaid vòòr de in de beheersvoorschriften genoemde uiterste inzaaidatum	☐ ja	☐ nee

3. BEMESTING (FACULTATIEF)

3	Het perceel is niet bemest met organische mest of compost met daarin onkruidzaden, die eenmaal tot ontwikkeling gekomen, chemisch bestreden zouden moeten worden	☐ ja	☐ nee

BOERENATUUR

Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer

4. GRONDBEWERKING

- 4 Voor de inzaai is een kerende grondbewerking uitgevoerd ja nee
- 4.1 Er is bij inzaai in het voorjaar minimaal één keer gebruik gemaakt van de "valsaaibedmethode" ja nee

5. BEHEEREISEN

- 5 Tussen 1 maart en 15 september is het beheerperceel tweemaal gemaaid volgens het heersende maaieregime ja nee n.v.t.
- 5.1 In het derde of het vierde beheerjaar is de gehele beheereenheid tussen 1 september en 15 april geploegd en opnieuw ingezaaid ja nee n.v.t.
- 5.2 Tussen het moment van grondbewerking en inzaai is onkruidvorming tegengegaan middels extra grondbewerking ja nee

6. ONKRUIDBESTRIJDING

- 6 U kunt probleemkruiden herkennen ja nee
- 6.1 Probleemkruiden zijn vanaf het moment van inzaai effectief pleksgewijs bestreden ja nee
- 6.2 Ten tijde van de mogelijkheid tot maaien heeft u zoveel mogelijk de veronkruide plekken uitgemaaid ja nee n.v.t.
- 6.3 U heeft bij de bestrijding binnen de beheermogelijkheden zoveel mogelijk rekening gehouden met het bloeitijdstip (zaadvorming) van probleemkruiden ja nee
- 6.4 Indien u besluit over te gaan op onkruidbestrijding op perceel niveau heeft u zich er vooraf van vergewist al het mogelijke te hebben gedaan om probleemkruiden te bestrijden ja nee
- 6.5 Voor de bestrijding van probleemkruiden zijn enkel de officieel toegelaten middelen gebruikt ja nee
- 6.6 U bent in bezit van een geldige spuitlicentie ja nee
- 6.7 U werkt met een SKL goedgekeurde spuit ja nee
- 6.8 U noteert het gebruikte middel en de datum van toepassing in uw administratie ja nee
- 6.9 U voert de bespuiting daar waar mogelijk uit vanuit het naastgelegen gewas om hiermee het berijden van de akkerrand zoveel mogelijk te voorkomen ja nee
- 6.10 Er wordt minimaal 1 week voorafgaand aan de bespuiting melding gedaan van de voorgenomen bespuiting bij het collectief per mail ja nee

Vul de checklist in voorafgaand aan de eerste bespuiting van het betreffende beheerjaar. Indien één of meerdere vragen met nee beantwoord zijn, neem dan contact op met het collectief aanzien u mogelijk niet in aanmerking komt voor het gebruik van herbiciden in akkervogelpakketten. In alle andere gevallen bewaar de ingevulde checklist in uw administratie. En stuur een kopie naar het collectief voorafgaand aan de eerste bespuiting. Vergeet niet om de checklist te ondertekenen.

Getekend:

Datum:

Plaats:

Naam:

Handtekening: